

תנ"ך

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון	—	סיפורי ראשית העולם והאנושות	—	(40x2)	—	80	נקודות
פרק שני	—	נושאי הבחירה	—	(20x1)	—	20	נקודות
						100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך עברי שלם בלי פירושים ובלי תוספות.

מותר להשתמש בתנ"ך מתורגם.

מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

מותר להשתמש במילון לועזי-עברי / עברי-לועזי.

ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד.

(2) התרכזו בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טייטה" בראש כל עמוד המשמש טייטה.
כתיבת טייטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – סיפורי ראשית העולם והאנושות (80 נקודות)

ענה על שתי השאלות 1-2 (לכל שאלה – 40 נקודות).

בכל שאלה, ענה על סעיף א – **חובה** (25 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב-ג (לכל סעיף – 15 נקודות).

1. קרא **בראשית**, פרק ב', פסוקים א'-ט' ופסוקים ט"ו-כ"ג.

ענה על סעיף א (**חובה**).

א. קרא פסוקים א'-ג'.

(1) על פי פסוקים אלה, ציין שני פרטים המייחדים את היום השביעי מששת ימי השבוע שקדמו לו.

הסבר את דבריך ובסס אותם על הכתוב. (15 נקודות)

(2) יש הטוענים שבפסוקים אלה נכללים סיפורים אטיולוגיים. הבא מן הפסוקים שתי דוגמאות לסיפורים

אטיולוגיים, והסבר כל דוגמה. (10 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. (1) קרא פסוקים ד'-ט' ופסוק ט"ו וגם **בראשית**, פרק א', פסוקים כ"ו-כ"ט.

באיזה מן הפרקים האלה מעמד האדם גבוה יותר? נמק את דבריך ובסס אותם על הכתוב. (8 נקודות)

(2) קרא **בראשית**, פרק ב', פסוקים י"ט-כ'.

הבא ראיה מפסוקים אלה המלמדת שעל פי פרק ב', המעמד של האדם גבוה יותר ממעמד בעלי החיים.

הסבר את דבריך. (7 נקודות)

ג. קרא פסוקים י"ח-כ"ג וגם **בראשית**, פרק א', פסוקים כ"ו-כ"ט.

(1) הסבר מהו ההבדל בין מעמד האישה בפרק א' ובין מעמדה בפרק ב' מבחינת דרך בריאתה ומבחינת הייעוד

שלה. בסס את דבריך על שני הקטעים. (8 נקודות)

(2) קרא את פירוש ספֶרְנוֹ לפרק י"ח.

" עֵצֶר כְּנָגְדוֹ – עזר שיהיה כמו שווה לו בצלם ודמות".

על פי הפירוש של ספֶרְנוֹ, הוכח כי מעמד האישה על פי פרק ב' דומה למעמדה בפרק א'. (7 נקודות)

2. קרא **בראשית**, פרק ט', פסוקים א'-י"ז.

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים א'-ז'.

(1) הבא מפסוקים ה'-ו' שלוש ראיות המעידות כי יש ערך רב לחיי האדם. הסבר כל ראיה. (15 נקודות)

(2) פסוק א' ופסוק ז' משמשים מסגרת לכל הקטע. הסבר כיצד מסגרת זו מדגישה את הנאמר בפסוקים ה'-ו'.

בנוגע לערך חיי אדם. (10 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. קרא פסוקים א'-ז' וגם **בראשית**, פרק א', פסוקים כ"ח-ל'.

(1) ציין נקודת דמיון אחת והבדל אחד בין ברכת אלוהים לאדם בפרק א' ובין ברכת אלוהים לנח ובניו בפרק ט'.

(10 נקודות)

(2) לדעתך, האם דברי אלוהים לנח ובניו בפסוקים א'-ז' מעידים שאלוהים סומך על בני האדם או מעידים שהוא

אינו סומך עליהם ומשלים עם יצרם הרע? נמק את דבריך, ובסס אותם על הכתוב. (5 נקודות)

ג. קרא **בראשית**, פרק ט', פסוקים ח'-י"ז.

(1) על פי פסוקים אלה, ציין מה הבטיח אלוהים בברית, והסבר מדוע הקשת נבחרה להיות אות הברית.

בסס את דבריך על הכתוב. (8 נקודות)

(2) קרא פסוקים ט"ו-ט"ז ואת פירוש רד"ק לפסוקים אלה.

"דיברה תורה בלשון בני אדם כי אין שְׂכָחָה לפני כיסא כבודו [...] הכול הוא דרך משל".

מהו לדברי רד"ק הקושי העולה מן הפסוקים האלה, וכיצד הוא מיישב את הקושי? (7 נקודות)

פרק שני — נושאי הבחירה (20 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 3-4.

על אהבה וחסד

3. קרא רות, פרק א', פסוקים ח'–כ"ב.

ח וַתֹּאמֶר נַעֲמִי לְשֵׁתִי כְלֵתִיָּה לְכַנֵּה שְׂבָנָה אִשָּׁה לְבֵית
 אִמָּה יַעֲשֶׂה ה' לָכֶם חֶסֶד כַּאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם עִם־הַמֵּתִים יַעֲשֶׂה
 ט וְעַמְדִּי: יִתֵּן ה' לָכֶם וּמִצָּאֹן מְנוּחָה אִשָּׁה בֵּית אִישָׁה וְתִשְׁק
 י לָהֶן וְתִשְׂאֲנָה קוֹלָן וְתִבְכְּיֶנָּה: וַתֹּאמְרָנָה לָּהּ כִּי־אֲתַךְ נָשׁוּב
 יא לְעַמְךָ: וַתֹּאמֶר נַעֲמִי שְׂבָנָה בְּנָתִי לְמָה תִּלְכְּנָה עִמִּי הָעוֹד־
 יב לִי בָנִים בְּמַעֲוִי וְהִיוּ לָכֶם לְאֲנָשִׁים: שְׂבָנָה בְּנָתִי לָכֵן כִּי זָקַנְתִּי
 מְהִיּוֹת לְאִישׁ כִּי אֲמַרְתִּי יִשְׁלִי תִקְוָה גַם הִיִּיתִי הַלַּיְלָה
 יג לְאִישׁ וְגַם יִלְדַתִּי בָנִים: הֲלֹהֵן וְתִשְׁפָּרְנָה עַד אֲשֶׁר יִגְדְּלוּ
 הֲלֹהֵן תִּעֲגָנָה לְבִלְתִּי הִיּוֹת לְאִישׁ אֶל בְּנָתִי כִּי־מַרְלִי מְאֹד
 יד מִכֶּם כִּי־יֵצֵאָה בִּי יַד־ה': וְתִשְׁנָה קוֹלָן וְתִבְכְּיֶנָּה עוֹד
 טו וְתִשְׁק עֲרֻפָּה לְחֻמוֹתֶיהָ וְרוּת דְּבָקָה בָּהּ: וַתֹּאמֶר הִנֵּה שָׁבָה
 טז יְבַמְתִּךְ אֶל־עַמָּה וְאֶל־אֱלֹהֶיהָ שׁוּבִי אַחֲרַי יְבַמְתִּךְ: וַתֹּאמֶר
 רוּת אֶל־תִּפְגַּעֵי־בִי לְעִזְבֹּךְ לָשׁוּב מֵאַחֲרֶיךָ כִּי אֶל־אֲשֶׁר
 ז תִּלְכִּי אֲלֶיךָ וּבְאֲשֶׁר תִּלְיִנִי אֲלִיִן עִמָּךְ עַמִּי וְאֱלֹהֶיךָ אֱלֹהֵי:
 יז בְּאֲשֶׁר תִּמְוֹתֵי אֲמוֹת וְשֵׁם אֶקְבֹּר כֹּה יַעֲשֶׂה ה' לִי וְכֹה
 יח יוֹסִיף כִּי הַמּוֹת יִפְרִיד בֵּינִי וּבֵינְךָ: וַתֵּרָא כִּי־מִתְאַמְצֶת הִיא
 טט לְלֶכֶת אִתָּהּ וְתִחַדֵּל לְדַבֵּר אֵלֶיהָ: וְתִלְכְּנָה שְׁתֵּי־הֶם עַד־בּוֹאֲנָה
 כ בֵּית לָחֶם וַיְהִי כְּבוֹאֲנָה בֵּית לָחֶם וַתֵּהֶם כָּל־הָעִיר עֲלֵיהֶן
 כא נַעֲמִי קָרָאֵן לִי מְדָא כִּי־הִמְר שְׂדֵי לִי מְאֹד: אֲנִי מְלֹאָה הִלְכְתִּי
 כב וְרִיקָם הִשִּׁיבֵנִי ה' לְמָה תִּקְרָאֵנָה לִי נַעֲמִי וְה' עָנָה כִּי
 וְשְׂדֵי הִרְעֵלִי: וַתֵּשֶׁב נַעֲמִי וְרוּת הַמּוֹאֲבִיָּה כְּלָתֶהָ עִמָּה
 הַשָּׁבָה מִשְׂדֵי מוֹאָב וְהָמָּה בָּאוּ בֵּית לָחֶם בְּתַחֲלַת קִצִּיר
 שְׁעָרִים:

א. קרא פסוקים ח'-י"ח.

- (1) נעמי מנסה לשכנע את כלותיה להיפרד ממנה ולחזור למואב, אך רות מוסיפה לדבוק בה. הבא מדברי נעמי לכלותיה שתי ראיות המעידות על הנאמנות העזה שלהן כלפי נעמי, והסבר כל דוגמה. (6 נקודות)
- (2) הבא מדברי רות לנעמי דוגמה אחת להצהרת נאמנות אישית של רות לנעמי ודוגמה אחת להצהרת נאמנות שלה לעם של נעמי. הסבר כל דוגמה. (6 נקודות)

ב. קרא פסוקים י"ט-כ"ב.

- בפסוקים אלה בא לידי ביטוי השינוי שחל במצב של נעמי בהווה לעומת מצבה בעבר. הבא ראיה אחת לשינוי זה מתגובת הסובבים וראיה אחת מדברי נעמי. הסבר כל ראיה, ובסס אותה על הכתוב. (8 נקודות)

בין שאל לדוד

4. קרא שמואל א, פרק ט"ו, פסוקים א'-ג' ופסוקים ז'-כ"ד.

שמואל א, פרק ט"ו, פסוקים א'-ג'

א וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-שָׂאוּל אֲתִי
 שָׁלַח הָיָה לְמִשְׁחַךְ לְמֶלֶךְ עַל-עַמּוּז עַל-יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה
 ב שָׁמַע לְקוֹל דְּבָרֵי הָיָה כֹּה אָמַר הָיָה עֲבָאוֹת
 פָּקַדְתִּי אֶת אִשְׁרֵי-עֲשֵׂה עֵמֶלֶק לְיִשְׂרָאֵל אִשְׁרֵי-שֵׁם לוֹ
 ג בְּדֶרֶךְ בַּעֲלָתוֹ מִמִּצְרַיִם: עַתָּה לֶךְ וְהִפִּיתָה אֶת-עֵמֶלֶק
 וְהִחַרְמַתְּ אֶת-כָּל-אִשְׁרֵי-לוֹ וְלֹא תַחְמַל עָלָיו וְהִמַּתָּה מֵאִישׁ
 עַד-אִשָּׁה מֵעַלְלִי וְעַד-יוֹנֵק מִשׁוֹר וְעַד-שֶׁה מִגְּמַל וְעַד-
 חֲמוֹר:

שמואל א, פרק ט"ו, פסוקים ז'-כ"ד

ז וַיֵּךְ שָׂאוּל אֶת-עֵמֶלֶק מִחֻוִּלָּה בּוֹאֵךְ שׁוֹר אִשְׁרֵי עַל-
 ח פָּנָי מִצְרַיִם: וַיִּתְּפֹשׂ אֶת-אֶגְגֵי מֶלֶךְ-עֵמֶלֶק חַי וְאֶת-כָּל-הָעַם
 ט הַחֲרִיס לְפִי-חֲרָב: וַיַּחְמַל שָׂאוּל וְהָעַם עַל-אֶגְגֵי וְעַל-
 מִיֻּטֵב הַיְצָאן וְהַבְּקָר וְהַמִּשְׁנִים וְעַל-הַכְּרִים וְעַל-כָּל-הַטּוֹב
 וְלֹא אָבּוּ הַחֲרִימָם וְכָל-הַמְּלֹאכָה נִמְבֹּזָה וְנִמָּס אֶתָּה
 י הַחֲרִימוּ: וַיְהִי דְבַר הָיָה אֶל-שְׁמוּאֵל לֵאמֹר:
 יא נִחַמְתִּי כִּי-הִמְלַכְתִּי אֶת-שָׂאוּל לְמֶלֶךְ כִּי-שָׁב מֵאַחֲרַי
 וְאֶת-דְּבָרֵי לֹא הָקִים וַיִּחַר לְשְׁמוּאֵל וַיִּזְעַק אֶל-הָיָה
 יב כָּל-הַלַּיְלָה: וַיִּשָּׁפֵס שְׁמוּאֵל לְקִרְאת שָׂאוּל בַּבֶּקֶר וַיִּגַּד
 לְשְׁמוּאֵל לֵאמֹר בֹּא שָׂאוּל הַפְּרַמְלָה וְהִנֵּה מַצִּיב לוֹ יָד וַיִּסַּב
 יג וַיַּעֲבֹר וַיֵּרֶד הַגִּלְגָּל: וַיְבֹא שְׁמוּאֵל אֶל-שָׂאוּל וַיֹּאמֶר לוֹ
 יד שָׂאוּל בְּרוּךְ אַתָּה לַיהוָה הִקִּימְתִי אֶת-דְּבַר הָיָה: וַיֹּאמֶר
 שְׁמוּאֵל וּמָה קוֹל-הַיְצָאן הַזֶּה בְּאָזְנִי וְקוֹל הַבְּקָר אִשְׁרֵי אֲנֹכִי
 טו שָׁמַע: וַיֹּאמֶר שָׂאוּל מֵעֵמֶלֶקִי הִבִּיאוּם אִשְׁרֵי חֲמַל הָעַם
 עַל-מִיֻּטֵב הַיְצָאן וְהַבְּקָר לְמַעַן זָבַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאֶת-
 טז הַיּוֹתֵר הַחֲרַמְנוּ: וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-שָׂאוּל הֲרַף
 וַאֲגִידָה לְךָ אֶת אִשְׁרֵי דְבַר הָיָה אֵלַי הַלַּיְלָה וַיֹּאמְרוּ לוֹ
 יז דְּבַר: וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הֲלוֹא אִסְ-קִטְּנָן אֶתָּה
 בְּעֵינֶיךָ רֹאשׁ שְׁבֹטֵי יִשְׂרָאֵל אֶתָּה וַיִּמְשַׁח הָיָה לְמֶלֶךְ עַל-
 יִשְׂרָאֵל:

(שים לב: המשך הקטע וסעיפי השאלה בעמוד הבא.)

יח וישלחך ה' בדרך ויאמר לך והחרמתה את-
 יט החטאים את-עמלק ונלחמת בו עד-פלותם אתם: ולמה
 לא-שמעת בקול ה' ותעט אל-השלל ותעש הרע
 כ בעיני ה': ויאמר שאול אל-שמואל אשר
 שמעתי בקול ה' ואלך בדרך אשר-שלחני ה' ואביא
 כא את-אנג מלך עמלק ואת-עמלק החרמתי: ויקח העם
 מהשלל צאן ובקר ראשית החרס לזבח ל'ה' אלהיך
 כב בגלגל: ויאמר שמואל החפץ ל'ה' בעלות
 וזבחים פשמע בקול ה' הנה שמע מזבח טוב להקשיב
 כג מחלב אילים: כי חטאת-קסם מרי ואון ותרפים הפער יען
 כד מאסת את-דבר ה' וימאסך ממלךך: ויאמר
 שאול אל-שמואל חטאתי כי-עברתי את-פי-ה' ואת-
 דבריך כי יראתי את-העם ואשמע בקולם:

- א. (1) קרא פסוקים א'-ג' ופסוקים ז'-ט'.
- על פי פסוקים אלה, כתוב מה ציווה ה' על שאול, וכיצד הוא הפר צו זה.
 בסס את דבריך על הכתוב. (5 נקודות)
- (2) קרא פסוקים י"ג-כ"א.
- הסבר את שני הטיעונים ששאל טוען בדבריו לשמואל כדי להצדיק את הפרת הצו.
 בסס את דבריך על הכתוב. (5 נקודות)
- ב. (1) מהו ההבדל בין דברי שאול בפסוק י"ג ובין דבריו בפסוק כ"ד בנוגע למילוי הצו של אלוהים? (4 נקודות)
- (2) קרא פסוקים כ"ב-כ"ג, והסבר מה בדברי שמואל גרם לשאול לשנות את דבריו. (6 נקודות)

בהצלחה!